stichting carmelcollege

Examenreglement SG Marianum Groenlo/Lichtenvoorde 2026-2027

Cohort of leerjaar: vmbo/havo/vwo 2026-2027

addendum

VMBO Extraneus

- **VSO Klein Borculo**
- **VSO de Veenlanden**
- **VSO de Isselborgh**

stichting carmelcollege

Examenreglement schooljaar 2026-2027

Examenreglement (SG Marianum vmbo, havo, vwo)

Cohort of leerjaar: (2026-2027)

Hoofdstuk I Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

algemeen vak:	vak, niet zijnde een profielvak of een beroepsgericht keuzevak;
beroepsgericht keuzevak:	keuzevak als bedoeld in artikel 2.29 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020;
bevoegd gezag:	het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 1.1 van de wet;
College van Bestuur:	het bestuur van de Stichting Carmelcollege;
College voor toetsen en examens:	het College voor toetsen en examens, genoemd in artikel 2 van de Wet College voor toetsen en examens;
cspe:	centraal schriftelijk en praktisch examen in een profielvak;
digitale examinering:	het voorbereiden, afnemen en afwikkelen van het centraal examen in één of meer vakken met gebruikmaking van de daartoe door het College voor toetsen en examens beschikbaar gestelde programmatuur;
eindexamen:	een examen ten minste in het geheel van de voorgeschreven vakken;
eindexamen vmbo:	een eindexamen dat leidt tot een diploma vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg, de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg of de gemengde leerweg;
eindverantwoordelijk schoolleider:	de in het schoolleidersstatuut genoemde voorzitter van de centrale directie cq. de rector van een school;
examencommissie:	de examencommissie bedoeld in artikel 2.60d van de wet;
examenprogramma:	het examenprogramma bedoeld in artikel 2.54 van de wet;
examenregeling:	het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting gezamenlijk;
examensecretaris:	de examensecretaris bedoeld in artikel 2.51a van de wet;

examenstof:	de aan de kandidaat te stellen eisen;
examinator:	examinator als bedoeld in artikel 2.51, derde lid, van de wet;
extraneus:	extraneus als bedoeld in artikel 2.51, tweede lid, van de wet;
extra vak:	een vak in aanvulling op de vakken die voor een bepaalde kandidaat ten minste samen een eindexamen vormen, welk vak wordt afgesloten met een examen;
fraude:	het geven van een onjuiste voorstelling van zaken, in eigen of andermans belang, door vervalsing van administratie of ontduiking van de voorschriften;
gecommitteerde:	een gecommitteerde als bedoeld in artikel 2.56, zesde lid, van de wet;
havo:	hoger algemeen voortgezet onderwijs;
herkansing:	het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen;
inspectie:	de inspectie bedoeld in artikel 1, onderdeel b van de Wet op het onderwijstoezicht;
kandidaat:	een ieder die door de schoolleider tot het eindexamen wordt toegelaten;
kunstvakken:	de vakken behorende tot de beeldende vorming, alsmede muziek, drama en dans;
leerweg:	de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 2.22 lid 1 onder b van de wet, de kaderberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 2.22 lid 1 onder c van de wet, de gemengde leerweg, bedoeld in artikel 2.22 lid 1 onder d van de wet en de theoretische leerweg, bedoeld in artikel 2.22 lid 1 onder a van de wet;
mandaat:	het doen uitoefenen door het lid centrale directie of de locatie-/sectordirecteur van aan het bevoegd gezag/de schoolleider wettelijk toegekende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden onder verantwoordelijkheid van de schoolleider;
mavo:	middelbaar algemeen voortgezet onderwijs;
Onze Minister:	onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen;
profielwerkstuk:	profielwerkstuk als bedoeld in artikel 2.53, derde lid, van de wet;
school:	een onderwijsinstelling met een eigen brinnummer, die ressorteert onder het bestuur van de Stichting Carmelcollege;

schoolexamen:	het deel van het eindexamen dat door de school, volgens een vastgesteld Programma van Toetsing en Afsluiting wordt afgenomen;
schooljaar:	periode waarin het onderwijs aan de school wordt verzorgd, beginnend op 1 augustus van enig kalenderjaar en eindigend op 31 juli daaropvolgend;
schoolleider**:**	de in het schoolleidersstatuut genoemde eindverantwoordelijk voorzitter van de centrale directie cq. de rector van een school, het lid centrale directie en/of een locatie-/sectordirecteur (een integraal leidinggevende van een locatie of sector van een school) en/of een directeur onderwijs;
Schoolleidersstatuut:	statuut als bedoeld in artikel 7.6 van de wet;
(digitale) toets:	een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten, of een praktische opdracht, tenzij anders blijkt. Bij een digitale toets kan de school gebruik maken van een veilige digitale toetsomgeving waarbij programma's als Safe Exam, Schoolyear en Muute worden ingezet;
tweede examinator:	degene die, naast de examinator, tevens belast is met de beoordeling van het cspe vmbo;
vakken:	algemene vakken, profielvakken, beroepsgerichte keuzevakken en andere programmaonderdelen;
vakken behorende tot de beeldende vorming:	tekenen, handvaardigheid, textiele vormgeving, fotografie, film, audio-visuele vorming;
vbo:	voorbereidend beroepsonderwijs;
vmbo:	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs;
vwo:	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs;
wet:	Wet voortgezet onderwijs 2020.
WVO 2020:	Wet voortgezet onderwijs 2020.
UB WVO 2020:	Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Artikel 2 Eindexamen (art. 2.51 WVO 2020)

1. De leerlingen van de school worden in de gelegenheid gesteld het onderwijs af te sluiten met een eindexamen op de school, tenzij in de plaats daarvan de gelegenheid bestaat tot het afleggen van een eindexamen dat niet vanwege de school wordt afgenomen en de schoolleider in verband hiermee een eindexamen aan de school niet nodig oordeelt.
2. Personen die niet als leerling aan de school zijn ingeschreven, kunnen in de gelegenheid worden gesteld een diploma te behalen door hen als extraneus tot het eindexamen toe te laten.
3. De schoolleider en de examinatoren nemen het eindexamen af, onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. Examinatoren kunnen zijn: de conrector, adjunct-directeur, leden van de centrale directie en leraren van de school.
4. De schoolleider kan een of meer deskundigen aanwijzen die het eindexamen ook afnemen, onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

Artikel 3 De examensecretaris (art. 2.51a WVO 2020)

1. De schoolleider wijst een of meer van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris van het eindexamen.
2. De schoolleider en de examensecretaris verrichten gezamenlijk de taken bedoeld in de artikelen 44, tweede lid, en artikel 45, derde lid.
3. De examensecretaris heeft de taak om de schoolleider te ondersteunen bij:
   a. het organiseren en afnemen van het eindexamen;
   b. de uitvoering van het examenreglement;
   c. de uitvoering van het programma van toetsing en afsluiting; en
   d. de verstrekking van de beoordeling van het schoolexamen.
4. De schoolleider stelt een taakomschrijving voor de examensecretaris vast waarin in ieder geval de taken bedoeld in het tweede en derde lid worden opgenomen.
5. De schoolleider verstrekt de taakomschrijving aan het College van Bestuur, aan de examensecretaris en aan de examencommissie.
6. De schoolleider draagt er zorg voor dat het deskundig functioneren van de examensecretaris is gewaarborgd.

Artikel 4 Inhoud eindexamen (art. 2.53 WVO 2020; art. 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.7, 3.10 UB WVO)

1. Het eindexamen bestaat voor elk vak of ander programmaonderdeel uit een schoolexamen of een centraal examen, of uit beide.
2. Het eindexamen vwo, havo en vmbo kan ook een maatschappelijke stage als bedoeld in artikel 2.32 van de wet omvatten. De maatschappelijke stage als onderdeel van het eindexamen duurt ten minste 30 uur.
3. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo wat de theoretische leerweg en de gemengde leerweg betreft, omvat een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het betrokken profiel.
4. Het profielwerkstuk in het vwo en havo heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen. Ten minste één van deze vakken heeft een omvang van 400 uur of meer voor vwo en 320 uur of meer voor havo. Het profielwerkstuk wordt in het vwo en havo aangemerkt als een vak waarvoor een cijfer wordt vastgesteld.
5. Het profielwerkstuk van het eindexamen in het vmbo theoretische leerweg en gemengde leerweg heeft betrekking op een thema uit het profiel waarin de leerling onderwijs volgt.
6. Het profielwerkstuk dient voor het centraal examen te worden afgerond.

Artikel 5 Toegestane zaken examenlokaal

Voor het uitvoeren van de examenopdrachten in het examenlokaal mogen alleen die zaken het examenlokaal worden ingebracht, die voor de voorgeschreven en toegestane uitvoering van de opgaven noodzakelijk zijn. Persoonlijke bezittingen zoals tassen, boeken, elektronische apparatuur, mobiele telefoons en andere apparatuur die in verbinding staan met de buitenwereld, zoals smartwatches en noise cancelling headsets, behoren daar niet toe.
Alleen toegestane hulpmiddelen die staan vermeld op de lijst van toegestane hulpmiddelen mogen het examenlokaal worden ingebracht. De examenkandidaat maakt bij de examens uitsluitend gebruik van toegestane bronnen en draagt ervoor zorg dat mede-examenkandidaten geen gebruik kunnen maken van informatie of werk van de examenkandidaat zelf.

Artikel 5a Digitale examentoetsen

Digitale examentoetsen kunnen worden afgenomen binnen een beveiligde toetsomgeving. De beveiligde toetsomgeving wordt gebruikt om na te gaan of leerlingen een onregelmatigheid begaan of frauderen. Scholen kunnen software gebruiken om te signaleren of examenkandidaten de beveiligde toetsomgeving verlaten (om bijvoorbeeld het antwoord op internet op te zoeken).
Indien examenkandidaten de beveiligde toetsomgeving verlaten, kan er sprake zijn van een onregelmatigheid waarbij de schoolleider een maatregel kan nemen zoals bedoeld in artikel 6 lid 1.

Artikel 6 Onregelmatigheden; onvoorziene omstandigheden; maatregelen (art. 2.61 WVO 2020)

1. Indien een examenkandidaat zich bij een onderdeel van het eindexamen of bij een aanspraak op ontheffing aan een onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, of zonder geldige reden afwezig is op het eindexamen, kan de schoolleider maatregelen nemen.
2. Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgevonden, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer examenkandidaten opnieuw wordt afgenomen. In dat geval stelt het College voor toetsen en examens op verzoek van de inspectie nieuwe opgaven vast en bepaalt dit College op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.
3. Indien door onvoorziene omstandigheden het centraal examen in een of meer vakken aan een of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, besluit Onze Minister op welke wijze wordt gehandeld.
4. Onder een onregelmatigheid wordt in elk geval verstaan:
    a. het op onrechtmatige wijze vooraf kennis verkrijgen van opgaven van het schoolexamen en/of het centraal examen;
    b. het tijdens het schoolexamen en/of centraal examen bij zich hebben van middelen die op de aan de orde zijnde stof betrekking hebben, dan wel van andere middelen die de uitslag kunnen beïnvloeden, zonder dat dit blijkens de omschrijving in het examenreglement en/of programma van toetsing en afsluiting is toegestaan;
    c. het tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen mondeling, schriftelijk of anderszins communiceren met anderen zonder uitdrukkelijke toestemming van de toezichthouder op het examen;
    d. het frauderen, waaronder spieken, het plegen van plagiaat (onrechtmatige toeëigening van geestesvoortbrengselen van een ander) tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen;
    e. aanwijzingen krijgen/geven bij toiletbezoek;
    f. het zonder geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, afwezig zijn gedurende een toets van het schoolexamen c.q. een toets van het centraal examen, waaronder begrepen het zonder (tijds)bericht te laat komen/afwezig zijn bij een toets;

g. het niet inleveren binnen de gestelde termijn van schriftelijk werk dat deel uitmaakt van het schoolexamen zonder dat er naar het oordeel van de schoolleider sprake is van overmacht.

Artikel 7 Maatregelen in geval van onregelmatigheden of afwezigheid (art. 3.58 en art. 3.59 UB WVO 2020, examenblad)

1. De maatregelen, bedoeld in artikel 6, eerste lid, die de schoolleider jegens een examenkandidaat kan nemen zijn:
   a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
   b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
   c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het al afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen; of
   d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst alleen kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de schoolleider aan te wijzen onderdelen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, kunnen afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid afzonderlijk of in combinatie met elkaar genomen worden.
3. Indien een hernieuwd examen als bedoeld in het eerste lid, onderdeel d, betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen legt de examenkandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
4. Voordat de schoolleider een maatregel als bedoeld in artikel 6 lid 1 neemt, hoort de schoolleider de examenkandidaat. De examenkandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De wettelijke vertegenwoordigers van de examenkandidaat worden daarover vóór het hoorgesprek schriftelijk geïnformeerd.
   De schoolleider zendt de beslissing waarbij een maatregel als bedoeld in het eerste lid wordt genomen aan de examenkandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordigers, en in afschrift aan de inspectie. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in artikel 8, eerste, tweede en zesde lid.

Artikel 8 Beroep bij besluiten inzake maatregelen (art. 2.60 en 2.64 WVO 2020, art. 3.59 UB WVO)

1. Een examenkandidaat of diens wettelijke vertegenwoordiger kan tegen een beslissing van de schoolleider als bedoeld in artikel 6 lid 1 in beroep gaan bij de door het College van Bestuur van de school ingestelde Commissie van Beroep voor de eindexamens. De schoolleider heeft geen zitting in deze commissie.
2. De termijn voor het indienen van het beroepschrift is vijf dagen, met ingang van de dag na die waarop de beslissing aan de leerling is uitgereikt of toegezonden. Het beroep wordt schriftelijk bij de Commissie van Beroep voor de eindexamens ingesteld.
3. De Commissie van Beroep voor de eindexamens beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift. Zij kan de beslissing voor ten hoogste twee weken verdagen.
4. De Commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de examenkandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in artikel 7, derde lid.
5. De Commissie zendt haar beslissing aan de examenkandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordigers, en in afschrift aan de schoolleider, het College van Bestuur en de inspectie.
6. Het adres van de Commissie van Beroep voor de eindexamens is: Postbus 864, 7550 AW Hengelo of info@carmel.nl t.a.v. Commissie van Beroep voor de eindexamens.
7. De Commissie bestaat uit de volgende personen:
   - de heer mr. R.J.W.T. Schuurman

- mevrouw mr. J.G.H. Borgdorff
- de heer drs. H.M. Claessen
- mevrouw mr. J.A. Krooshof
- de heer drs. E.B.E.M. Ruesen MME

De beslissing van de Commissie van Beroep is bindend voor alle partijen.

Artikel 9 Bezwaar/klacht (zie klachtenregeling Stichting Carmelcollege op www.carmel.nl of op de website van de school)

1. Een examenkandidaat of zijn wettelijk vertegenwoordiger kan een klacht indienen tegen een besluit of handeling die hij strijdig acht met het examenreglement of het programma van toetsing en afsluiting, tegen de inhoud van het schoolexamen en/of het resultaat van de beoordeling, of tegen de omstandigheden of de gang van zaken tijdens enig deel van het eindexamen waardoor de examenkandidaat zich benadeeld voelt.
2. Een examenkandidaat of zijn wettelijk vertegenwoordiger die een probleem op of met de school ervaart, neemt contact op met degene die het probleem heeft veroorzaakt, tenzij de aard van het probleem zich daartegen verzet (zie artikel 2 lid 1 van de Klachtenregeling Stichting Carmelcollege).
3. Indien dat contact niet tot een oplossing leidt, legt de klager het probleem ter oplossing voor aan de (eindverantwoordelijk) schoolleider, tenzij de aard van het probleem zich daartegen verzet (zie artikel 2 lid 2 van de Klachtenregeling Stichting Carmelcollege).
4. De klager kan over het probleem contact opnemen met de contactpersoon of de vertrouwenspersoon (zie artikel 2 lid 3 van de Klachtenregeling Stichting Carmelcollege).
5. Als het probleem niet is of wordt opgelost kan een klacht worden ingediend bij het College van Bestuur of de klachtencommissie (zie artikel 2 lid 4 van de Klachtenregeling Stichting Carmelcollege).

Hoofdstuk II Inhoud van het eindexamen

Artikel 10 Examenprogramma's (artikel 2.54 WVO 2020, art. 3.3 t/m 3.7 UB WVO 2020)

1. Bij ministeriële regeling wordt, behalve voor door de schoolleider vast te stellen vakken die onderdeel zijn van het eindexamen, per schoolsoort en leerweg per vak of voor groepen vakken een examenprogramma vastgesteld.
2. Het examenprogramma bevat in elk geval:
   a. een omschrijving van de examenstof voor ieder eindexamenvak; en
   b. de verdeling van de examenstof over het schoolexamen en het centraal examen, indien in een vak zowel het schoolexamen als het centraal examen wordt afgenomen.
3. De schoolleider kan een vmbo leerling of havo leerling in de gelegenheid stellen één of meer vakken op een hoger kwalificatieniveau (uit een hogere leerweg binnen het vmbo, het havo of vwo) te volgen en af te sluiten in plaats van het overeenkomstige vak op het "eigen" kwalificatieniveau, voor zover het vervangen vak niet als extra vak wordt gekozen.

Artikel 11 Mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten (art. 3.1 t/m 3.7 UB WVO 2020)

1. De kandidaten kiezen in welke vakken zij examen willen afleggen. Voor leerlingen geldt deze keuze voorzover de schoolleider al dan niet in samenwerking met een of meer scholen, hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden. Indien sprake is van samenwerking tussen scholen, is artikel 2.99 van de wet van toepassing.
2. Het eindexamen kan ter keuze van de examenkandidaat extra vakken omvatten, voor zover de schoolleider hem dit toestaat en het vak niet inhoudelijk overeenkomt met een vak dat al onderdeel is van dat eindexamen.

Hoofdstuk III Regeling van het eindexamen

Afdeling 1 Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting

Artikel 12 Examenreglement (art. 2.60 WVO 2020)

1. De schoolleider is gemandateerd om namens het bevoegd gezag een examenreglement vast te stellen.
2. De schoolleider kan bij de vaststelling van het examenreglement slechts afwijken van het voorstel, bedoeld in artikel 12e, eerste lid, onderdeel a van de wet:
   a. na overleg met de examencommissie; en
   b. indien de schoolleider de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
3. De schoolleider zendt de schriftelijke motivering, bedoeld in het tweede lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de betreffende (centrale) medezeggenschapsraad of deelraad.
4. De schoolleider behoeft voor het vaststellen of wijzigen van het examenreglement de instemming van de (centrale) medezeggenschapsraad of deelraad, bedoeld in artikel 10, eerste lid onder b, WMS.
5. De schoolleider zendt jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde examenreglement (digitaal) aan de examenkandidaten, hun wettelijk vertegenwoordigers en de inspectie.

Artikel 12a Programma van toetsing en afsluiting: de inhoud (art. 2.60a WVO 2020)

1. De schoolleider is gemandateerd om jaarlijks voor 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast te stellen voor het desbetreffende schooljaar.
2. Het programma van toetsing en afsluiting vermeldt in ieder geval:
   a. welke examenstof van het examenprogramma in het schoolexamen wordt getoetst;

b. welke door de schoolleider vast te stellen examenstof in het schoolexamen wordt getoetst;
c. de inhoud van de toetsen die onderdeel uitmaken van het schoolexamen;
d. de wijze waarop en tijdvakken waarbinnen de toetsen en herkansingen van het schoolexamen plaatsvinden;
e. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een examenkandiaat tot stand komt.

3. De schoolleider draagt er zorg voor dat ten aanzien van de toetsen die deel uitmaken van het schoolexamen, in het programma van toetsing en afsluiting duidelijk en herleidbaar wordt aangegeven welke toetsen bijdragen aan de afsluiting van:
a. de verplichte examenstof van het examenprogramma die behoort bij het schoolexamen;
b. de examenstof van het examenprogramma die behoort tot de verplichte examenstof van het centraal examen, maar die ook in het schoolexamen zal worden getoetst; en
c. examenstof die is gekozen door de schoolleider.

Artikel 12b Programma van toetsing en afsluiting: de vaststelling (art. 2.60b WVO 2020)

1. De schoolleider kan bij de vaststelling van het programma van toetsing en afsluiting, slechts afwijken van het voorstel van de examencommissie:
a. na overleg met de examencommissie; en
b. indien de schoolleider de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
2. De schoolleider zendt de schriftelijke motivering bedoeld in het eerste lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de (centrale) medezeggenschapsraad of deelraad.
3. De schoolleider behoeft voor het vaststellen van het programma van toetsing en afsluiting de instemming van de (centrale) medezeggenschapsraad of deelraad.
4. De schoolleider zendt jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde programma van toetsing en afsluiting voor het betreffende schooljaar (digitaal) aan de examenkandidaten, hun vertegenwoordigers en aan de inspectie.

Artikel 12c Programma van toetsing en afsluiting: wijziging (art. 2.60c WVO 2020)

1. De schoolleider kan het programma van toetsing en afsluiting na 1 oktober slechts wijzigen:
a. in het geval van een bijzondere onvoorziene omstandigheid die leidt tot praktische onuitvoerbaarheid van het programma van toetsing en afsluiting; of
b. ter verbetering van een kennelijke onjuistheid of kennelijke onvolledigheid in het programma van toetsing en afsluiting.
2. De examencommissie wordt vooraf in de gelegenheid gesteld om te adviseren over een wijziging als bedoeld in het eerste lid.
3. De schoolleider kan bij de vaststelling van een wijziging van het programma van toetsing en afsluiting slechts afwijken van het advies van de examencommissie:
a. na overleg met de examencommissie; en
b. indien de schoolleider de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
4. Het derde en vierde lid van artikel 12b zijn van overeenkomstige toepassing op de vaststelling van de wijziging van het programma van toetsing en afsluiting na 1 oktober.

Afdeling 2 De examencommissie

Artikel 12d Benoeming en samenstelling van de examencommissie (artikel 2.60d WVO 2020 en Bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege)

1. De schoolleider:
   a. stelt een of meer examencommissies in voor elke door de instelling verzorgde schoolsoort of groep(en) van schoolsoorten ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering;
   b. benoemt de leden van de examencommissie; en
   c. draagt, mede door de samenstelling van de examencommissie, zorg voor het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie.
2. De examencommissie heeft een oneven aantal leden en tenminste drie leden. Ten minste één lid van de examencommissie is als docent verbonden aan de schoolsoort of groep van schoolsoorten waarvoor de examencommissie is ingesteld. Daarnaast is de examensecretaris q.q. lid van de examencommissie.
3. Niet kunnen worden benoemd tot lid van de examencommissie:
   a. leden van het bevoegd gezag of hun (indirect) gemandateerden (waaronder de schoolleider en de teamleiders/adjunct-directeuren);
   b. leden van de (centrale) medezeggenschapsraad of de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad of de deelraad;
   c. leerlingen van de school en hun wettelijke vertegenwoordigers.
4. Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt de schoolleider er zorg voor dat de examencommissie deskundig is op het gebied van:
   a. de desbetreffende schoolsoort;
   b. de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs; en
   c. de kwaliteit van examinering.
5. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort de schoolleider de overige leden van de examencommissie.

Artikel 12e Taken en bevoegdheden van de examencommissie (artikel 2.60e WVO 2020 en Bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege)

1. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
   a. het opstellen van een voorstel voor een examenreglement voor de schoolleider;
   b. het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting voor de schoolleider;
   c. het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
   d. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling en vaststelling van het schoolexamen binnen de kaders van het bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege 2020;
   e. het gevraagd en ongevraagd adviseren over het bevorderen en waarborgen van de kwaliteit van de schoolexaminering (procesmatig, inhoudelijk, passend bij de visie van de school en passend bij het afsluitende karakter van het schoolexamen); en
   f. overige door de schoolleider aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.
2. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
3. De examencommissie stelt vast op welke wijze zij uitvoering geeft aan de taken en bevoegdheden, bedoeld in het eerste lid. Zij stelt hiertoe jaarlijks een jaarplan op.
4. Indien een kandidaat een verzoek of een klacht indient bij de schoolleider waarbij een lid van de examencommissie is betrokken, neemt het betrokken lid geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht.

5. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden en over haar bevindingen bij het borgen van de kwaliteit van de schoolexaminering en verstrekt dit verslag aan de schoolleider.
6. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan het College van Bestuur en de schoolleider over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
7. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies bedoeld in het tweede, vijfde en zesde lid, aan het College van Bestuur, aan de schoolleider en aan de examensecretaris.

Hoofdstuk IV Schoolexamen

Artikel 13 Schoolexamen (art. 2.55 WVO 2020, art. 3.12 UB WVO 2020, examenblad)

1. De schoolleider beslist op welk tijdstip het schoolexamen begint. Het schoolexamen begint op 31 augustus 2026 en wordt 1 juni 2027 afgesloten.
2. Het schoolexamen wordt afgesloten voor het begin van het eerste tijdvak van het centraal examen. Dit betekent dat ook de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, uiterlijk moeten zijn afgesloten voor aanvang van het eerste tijdvak.
3. De schoolexamencijfers (ook die van de vakken zonder CE) moeten uiterlijk tien kalenderdagen voor het centraal examen worden aangeleverd.
   In het geval van flexibele digitale centrale examens vmbo basisberoepsgerichte leerweg en kaderberoepsgerichte leerweg en de cspe's (bedoeld in artikel 21) wordt het schoolexamen in het betreffende vak afgesloten tien werkdagen voor het centraal examen in dat vak.
   De aangeleverde gegevens kunnen tot uiterlijk drie kalenderdagen voor de aanvang van het centrale examen aangepast worden.
4. Indien het centraal examen overeenkomstig artikel 2.56, vierde lid van de wet, wordt afgesloten in het voorlaatste leerjaar of het daaraan voorafgaande leerjaar, wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.
6. De schoolleider kan een examenkandidaat die wegens ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen in één of meer vakken niet heeft kunnen afsluiten voor het begin van het eerste tijdvak van het centraal examen, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in een vak af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak of in die vakken, maar na het begin van het eerste tijdvak.
7. Deelname aan de geplande schoolexamentoetsen is verplicht.
8. Het inleveren van werk behorend bij een praktische opdracht op of voor de deadline is verplicht.

Artikel 14 Inhaal- en herkansingsregeling schoolexamen (artikel 2.60 WVO 2020)

Addendum artikel 14 - Specifiek VMBO extraneus

I. Deelname aan de onderdelen van het Schoolexamen – VMBO extraneus
   1. Het Schoolexamen bestaat uit vier onderdelen: toetsen (hieronder te verstaan schriftelijke toetsen, mondelinge toetsen en kijk- en luistertoetsen), praktische opdrachten, handelingsdelen en het profielwerkstuk.
   2. Elke kandidaat doet mee aan schriftelijke en kijk- en luistertoetsen op de in het PTA genoemde momenten en aan de mondelinge toetsen op met de examinator afgesproken momenten.
   3. Kandidaten leveren Praktische opdrachten en Handelingsdelen in uiterlijk op de datum die daarvoor is vastgesteld.
   4. Van de hierboven genoemde data en termijnen kan alleen worden afgeweken vanwege geoorloofde afwezigheid door bijzondere omstandigheden, dit altijd na overleg met de betrokken teamleider.

II. Inhaal- en herkansingsregeling schoolexamen – VMBO extraneus

Schoolexamens:

<u>Herkansingsregeling per periode m.b.t. de schoolexamens</u>, <u>leerjaar 3, 2026-2027</u>

Iedere leerling heeft in leerjaar 3, 2026-2027, recht op een herkansing als hij (zij):

a. Een cijfer lager dan een 5,5 behaalt voor een schriftelijke toets die deel uitmaakt van het schoolexamen én die voor herkansing in aanmerking komt (zie PTA) of wanneer de leerling een voldoende heeft behaald en zijn/haar cijfer wil verbeteren. Dit gaat altijd in overleg met de vakdocent.
   Daarbij geldt verder:
b. Elke kandidaat heeft recht op maximaal 3 herkansingen per deelperiode 1, 2 en 3 van leerjaar 3 (leerjaar 3 kent 3 deelperiodes). Deze herkansingen vinden plaats op de hiervoor aangegeven data (zie ook PTA VI).
   In geval van herkansing telt het hoogste van de twee behaalde cijfers.
c. M.b.t. de inleverdata van de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht en/of praktische opdracht worden door de betreffende docent afspraken gemaakt.
   Indien de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht of praktische opdracht niet binnen de gestelde termijn is afgerond heeft dit geen gevolgen voor de overige herkansingen maar kan dit wel leiden tot een aftrek van punten voor de betreffende opdracht (zie ook PTA VIII.1.2)
d. De einddatum volgens het PTA van afsluiting van een beroepsgericht vak (een module van het profielvak en/of een beroepsgericht keuzevak) bepaalt tot welke (deel)periode de betreffende module / vak behoort wat betreft het bepalen en indelen van de herkansingen (zie ook PTA VI).

Indien een verruiming van deze regel van toepassing is voor een bepaald vak, bijv. vanwege de opbouw van de lesstof, dan wordt dit in het PTA vermeld.
Wanneer een leerling onrechtmatig afwezig is bij een toets, valt dit onder “onregelmatigheden” en kan de leerling hiervoor het cijfer 1,0 toegekend krijgen. In dergelijke gevallen wordt de procedure zoals vermeld in het examenreglement toegepast. De kandidaat en zijn/haar ouders/wettelijke vertegenwoordigers wordt een schriftelijke mededeling gedaan van het voornemen tot toekenning van het cijfer 1,0 vanwege een onregelmatigheid (in dit geval het onrechtmatig afwezig zijn bij een toets als onderdeel van het PTA / schoolexamen). De kandidaat en zijn/haar ouders hebben dan de mogelijkheid om binnen 5 schooldagen na bekendmaking bezwaar aan te tekenen bij de geschillencommissie.
Indien het cijfer 1,0 wordt toegekend wordt hiervan ook melding gedaan aan de examensecretaris van SG Marianum.

Het cijfer (1,0) wordt bij het bepalen van de mogelijke herkansingen van een leerling beschouwd als een “regulier” behaalde 1,0 en kan indien het PTA het toelaat als een van de drie mogelijke herkansingen in aanmerking komen.

Als een leerling één of meerdere voortgangstoetsen om een geldige reden niet heeft afgelegd of als er sprake is van bijzondere omstandigheden kan de schoolleider VSO een bij de leerling passende maatregel nemen.

Als een leerling tijdens de herkansing van een toets (waarvoor al een cijfer is behaald) zonder geldige reden afwezig is (te beoordelen door de schoolleider VSO) vervalt het recht op herkansing van die toets en wordt het reeds behaalde cijfer het definitieve cijfer.
Als er sprake is van bijzondere omstandigheden kan de schoolleider VSO een bij de leerling passende maatregel nemen.

Zie ook onderstaande opmerkingen bij de “bijlage absentie”

Beslissing:

a. (adj.) Directeur VSO geeft toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het betreffende schoolexamen.

b. (adj.) Directeur VSO geeft geen toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het schoolexamen. De leerling krijgt het cijfer 1,0 toegekend voor het betreffende onderdeel van het schoolexamen. Dit resultaat (het cijfer 1,0) telt, bij het bepalen van de mogelijke herkansingen conform de herkansingsregeling, als een “normale” onvoldoende en valt onder de herkansingsregeling. Bij toepassing van deze maatregel worden de ouders / verzorgers hiervan op de hoogte gesteld. De ouders / verzorgers kunnen binnen 5 dagen na bekendmaking bezwaar aantekenen bij de commissie van beroep conform de bezwaarprocedure (zie ook PTA par XIV).

c. (adj.) Directeur VSO geeft geen toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het schoolexamen. De leerling krijgt het cijfer 1,0 voor het betreffende onderdeel van het schoolexamen. Gezien de ernst van de onregelmatigheid wordt géén herkansing conform de herkansingsregeling toegestaan. Het toegekende cijfer 1,0 is daarmee het definitieve cijfer voor het betreffende schoolexamen. Deze toepassing zal uitsluitend plaatsvinden na een zeer ernstige onregelmatigheid. Bij toepassing van deze maatregel worden de ouders / verzorgers hiervan op de hoogte gesteld. De ouders / verzorgers kunnen binnen 5 dagen na bekendmaking bezwaar aantekenen bij de commissie van beroep conform de bezwaarprocedure (zie ook PTA par XIV).

Handelingsopdrachten en herkansen.
M.b.t. de inleverdata van de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht en/of praktische opdracht worden door de betreffende docent afspraken gemaakt.
Indien de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht of praktische opdracht niet binnen de gestelde termijn is afgerond heeft dit geen gevolgen voor de overige herkansingen maar kan dit wel leiden tot een aftrek van punten voor de betreffende opdracht. Indien dit het geval is wordt dit tijdig/uiterlijk bij verstrekking van de opdracht door de betreffende vakdocent meegedeeld. De schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht of praktische opdracht moet altijd uiterlijk op het eind van de herkansingen van de betreffende periode afgerond en ingeleverd zijn.
Uiterlijk op het eind van de betreffende periode dienen alle Praktische Opdrachten en Handelingsopdrachten zoals genoemd in dit PTA (minimaal als basisopzet), uitgevoerd te zijn. Indien mogelijk kan de leerling tot één dag voor het invullen van de def. cijfers van de betreffende periode nog aanvullende handelingen plegen aan de schriftelijke verwerking van de praktische opdracht / handelingsopdracht om het cijfer zoals het bepaald is voor de basisopzet, te verhogen (zie ook PTA II.5.1.3 en PTA VIII.1.1).

Vakken zonder centraal examen en herexamen
De schooldirectie kan bepalen dat de kandidaat die examen of deelexamen aflegt, het schoolexamen voor één of meer vakken waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen. De schooldirectie verleent dit recht in elk geval voor het vak maatschappijleer (behorend bij het gemeenschappelijk deel van de leerwegen) en voor de beroepskeuzevakken (de vakken die het “combinatiecijfer” vormen), indien de kandidaat voor dit vak een eindcijfer heeft behaald lager dan een

6 of wanneer voor één of meer van de beroepskeuzevakken het cijfer 3 of lager is behaald. Het schoolherexamen omvat de door de schooldirectie aangegeven onderdelen van het examenprogramma. Een verzoek om te mogen herkansen dient schriftelijk te worden ingediend bij de secretaris van de examens.
Voor de vakken kunstvakken incl. CKV en lichamelijke opvoeding geldt daarnaast een bijzondere regeling (zie ook PTA onder II.8).

Indien, net als in 2020, 2021 en 2022 vanwege de Corona pandemie, in 2028 vanwege een pandemie géén centraal CSPE examen afgenomen wordt kan het zijn dat het behaalde SE cijfer van het profielvak als diplomacijfer geldt (zie ook PTA II.5).
In dat geval geldt het hiervoor genoemde recht van herkansing voor vakken die afgesloten worden met alleen een SE cijfer, ook voor het betreffende profielvak.

Verdere mogelijkheden om te mogen herkansen.
Verdere herkansingen die niet vallen onder het recht op herkansing zoals hiervoor genoemd, zijn slechts mogelijk in uitzonderlijke, evidente gevallen, zulks ter beoordeling van de voorzitter en de secretaris van de eindexamencommissie.
Een verzoek tot een dergelijke herkansing dient door de kandidaat schriftelijk te worden aangevraagd bij de secretaris van de examencommissie uiterlijk binnen 5 dagen nadat de beoordeling van het werk aan de kandidaat is medegedeeld. Ook de examinator kan gemotiveerd een dergelijk verzoek tot herkansing indienen.
In gevallen van herkansing geldt de hoogste score door de kandidaat behaald.
De schooldirectie kan toestaan dat reeds afgelegde delen van het schoolexamen die volgens het examenreglement ongeldig zijn verklaard, herkanst kunnen worden.

<u>Herkansingsregeling per periode m.b.t. de schoolexamens, leerjaar 4, 2026-2027</u>

Iedere leerling heeft in leerjaar 4, 2026-2027 recht op een herkansing als hij/zij:
een cijfer lager dan een 5,5 behaalt voor een schriftelijke toets die deel uitmaakt van het schoolexamen en die voor herkansing in aanmerking komt (zie PTA) of wanneer de leerling een voldoende heeft behaald en zijn/haar cijfer wil verbeteren. Dit gaat altijd in overleg met de vakdocent.
daarbij geldt verder:

a. elke kandidaat heeft recht op maximaal 3 herkansingen per periode (leerjaar 4 kent 2 periodes).
b. een kandidaat maakt een toets waarvoor het recht op herkansing bestaat opnieuw, waarbij het hoogste van de twee behaalde cijfers telt.
c. herkansingen voor toetsen vinden plaats binnen twee weken na afsluiting van de periode.
d. M.b.t. de inleverdata van de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht en/of praktische opdracht worden door de betreffende docent afspraken gemaakt.
Indien de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht of praktische opdracht niet binnen de gestelde termijn is afgerond heeft dit geen gevolgen voor de overige herkansingen maar kan dit wel leiden tot een aftrek van punten voor de betreffende opdracht (zie ook PTA VIII.1.2)
e. De einddatum volgens het PTA van afsluiting van een beroepsgericht vak (een module van het profielvak en/of een beroepsgericht keuzevak) bepaalt tot welke (deel)periode de betreffende module / vak behoort wat betreft het bepalen en indelen van de herkansingen (zie ook PTA VI).

Indien een verruiming van deze regel van toepassing is voor een bepaald vak, bijv. vanwege de opbouw van de lesstof, dan wordt dit in het PTA. vermeld.

Wanneer een leerling onrechtmatig afwezig is bij een toets, valt dit onder “onregelmatigheden” en kan de leerling hiervoor het cijfer 1,0 toegekend krijgen. In dergelijke gevallen wordt de procedure zoals vermeld in het examenreglement toegepast. De kandidaat en zijn/haar ouders/wettelijke vertegenwoordigers wordt een schriftelijke mededeling gedaan van het voornemen tot toekenning van het cijfer 1,0 vanwege een onregelmatigheid (in dit geval het onrechtmatig afwezig zijn bij een toets als onderdeel van het PTA / schoolexamen). De kandidaat en zijn/haar ouders hebben dan de mogelijkheid om binnen 5 schooldagen na bekendmaking bezwaar aan te tekenen bij de

geschillencommissie.
Indien het cijfer 1,0 wordt toegekend wordt hiervan ook melding gedaan aan de examensecretaris van SG Marianum.
Het cijfer (1,0) wordt bij het bepalen van de mogelijke herkansingen van een leerling beschouwd als een “regulier” behaalde 1,0 en kan indien het PTA het toelaat als een van de drie mogelijke herkansingen in aanmerking komen.

Als een leerling één of meerdere voortgangstoetsen om een geldige reden niet heeft afgelegd of als er sprake is van bijzondere omstandigheden kan de schoolleider VSO een bij de leerling passende maatregel nemen.

Als een leerling tijdens de herkansing van een toets (waarvoor al een cijfer is behaald) zonder geldige reden afwezig is (te beoordelen door de schoolleider VSO) vervalt het recht op herkansing van die toets en wordt het reeds behaalde cijfer het definitieve cijfer.
Als er sprake is van bijzondere omstandigheden kan de schoolleider VSO een bij de leerling passende maatregel nemen.

Zie ook onderstaande opmerkingen bij de “bijlage absentie”

Beslissing:

a. (adj.) Directeur VSO geeft toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het betreffende schoolexamen.

b. (adj.) Directeur VSO geeft geen toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het schoolexamen. De leerling krijgt het cijfer 1,0 toegekend voor het betreffende onderdeel van het schoolexamen. Dit resultaat (het cijfer 1,0) telt, bij het bepalen van de mogelijke herkansingen conform de herkansingsregeling, als een “normale” onvoldoende en valt onder de herkansingsregeling. Bij toepassing van deze maatregel worden de ouders / verzorgers hiervan op de hoogte gesteld. De ouders / verzorgers kunnen binnen 5 dagen na bekendmaking bezwaar aantekenen bij de commissie van beroep conform de bezwaarprocedure (zie ook PTA par XVI).

   (Deze toepassing kan o.a. plaatsvinden indien een leerling zonder geldige reden afwezig is bij een tentamen / onderdeel van het schoolexamen (spijbelen)).

c. (adj.) Directeur VSO geeft geen toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het schoolexamen. De leerling krijgt het cijfer 1,0 voor het betreffende onderdeel van het schoolexamen. Gezien de ernst van de onregelmatigheid wordt géén herkansing conform de herkansingsregeling toegestaan. Het toegekende cijfer 1,0 is daarmee het definitieve cijfer voor het betreffende schoolexamen. Deze toepassing zal uitsluitend plaatsvinden na een zeer ernstige onregelmatigheid. Bij toepassing van deze maatregel worden de ouders / verzorgers hiervan op de hoogte gesteld. De ouders / verzorgers kunnen binnen 5 dagen na bekendmaking bezwaar aantekenen bij de commissie van beroep conform de bezwaarprocedure (zie ook PTA par XVI)

Handelingsopdrachten en herkansen.
M.b.t. de inleverdata van de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht en/of praktische opdracht worden door de betreffende docent afspraken gemaakt.
Indien de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht of praktische opdracht niet binnen de gestelde termijn is afgerond heeft dit geen gevolgen voor de overige herkansingen maar kan dit wel leiden tot een aftrek van punten voor de betreffende opdracht. Indien dit het geval is wordt dit tijdig/uiterlijk bij verstrekking van de opdracht door de betreffende vakdocent meegedeeld. De schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht of praktische opdracht moet altijd uiterlijk op het eind van de herkansingen van de betreffende periode afgerond en ingeleverd zijn.
Uiterlijk op het eind van de betreffende periode dienen alle Praktische Opdrachten en Handelingsopdrachten zoals genoemd in dit PTA (minimaal als basisopzet), uitgevoerd te zijn. Indien mogelijk kan de leerling tot één dag voor het invullen van de def. cijfers van de betreffende periode nog aanvullende handelingen plegen aan de schriftelijke verwerking van de praktische opdracht / handelingsopdracht om het cijfer zoals het bepaald is voor de basisopzet, te verhogen (zie ook PTA II.5.1.3 en PTA VIII.1.1).

Vakken zonder centraal examen en herexamen
De schooldirectie kan bepalen dat de kandidaat die examen of deelexamen aflegt, het schoolexamen voor één of meer vakken waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen.
De schooldirectie verleent dit recht in elk geval voor het vak maatschappijleer (behorend bij het gemeenschappelijk deel van de leerwegen) en voor de “beroepskeuzevakken (die samen met het “combinatiecijfer” vormen), indien de kandidaat voor het combinatiecijfer een eindcijfer heeft behaald lager dan een 6, of wanneer voor één of meer van de beroepskeuzevakken het SE cijfer 3 of lager is behaald.
Het schoolherexamen omvat de door de schooldirectie aangegeven onderdelen van het examenprogramma. Een verzoek om te mogen herkansen dient schriftelijk te worden ingediend bij de secretaris van de examens.
Voor de vakken kunstvakken incl. CKV en lichamelijke opvoeding geldt daarnaast een bijzondere regeling (zie ook PTA onder II.8).

Indien, net als in 2020, 2021 en 2022 vanwege de Corona pandemie, in 2027 vanwege een pandemie géén centraal CSPE examen afgenomen wordt kan het zijn dat het behaalde SE cijfer van het profielvak als diplomacijfer geldt (zie ook PTA II.5).
In dat geval geldt het hiervoor genoemde recht van herkansing voor vakken die afgesloten worden met alleen een SE cijfer, ook voor het betreffende profielvak.

Verdere mogelijkheden om te mogen herkansen (schoolexamen).
Verdere herkansingen die niet vallen onder het recht op herkansing zoals hiervoor genoemd, zijn slechts mogelijk in uitzonderlijke, evidente gevallen, zulks ter beoordeling van de voorzitter en de secretaris van de eindexamencommissie.
Een verzoek tot een dergelijke herkansing dient door de kandidaat schriftelijk te worden aangevraagd bij de secretaris van de examencommissie uiterlijk binnen 5 dagen nadat de beoordeling van het werk aan de kandidaat is medegedeeld. Ook de examinator kan gemotiveerd een dergelijk verzoek tot herkansing indienen.
In gevallen van herkansing geldt de hoogste score door de kandidaat behaald.
De schooldirectie kan toestaan dat reeds afgelegde delen van het schoolexamen, die volgens het examenreglement ongeldig zijn verklaard, herkanst kunnen worden.

Artikel 15 Examendossier (art. 3.11 UB WVO)

1. Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door de schoolleider gekozen vorm.
2. Het examendossier voor het vmbo theoretische leerweg en de gemengde leerweg omvat ook de resultaten die de leerling heeft behaald voor de vakken, bedoeld in artikel 2.19 onderscheidenlijk artikel 2.28 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, als in die vakken geen eindexamen is afgelegd.
   De in de vorige zin bedoelde vakken zijn de drie cq. twee eindexamenvakken waarin de examenkandidaat in leerjaar drie wel onderwijs heeft gevolgd, maar waarin hij geen examen heeft afgelegd.

Artikel 16 Beoordeling schoolexamen (art. 3.13 UB WVO)

1. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 met daartussen liggende cijfers van 1 decimaal.
2. Indien in een vak geen centraal examen wordt afgelegd, wordt het cijfer van het schoolexamen uitgedrukt in een cijfer van 1 tot en met 10, zonder decimaal.
3. In afwijking van het eerste lid wordt in alle schoolsoorten het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel en in het vmbo de kunstvakken beoordeeld met “goed” of “voldoende”.

4. De beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding en de kunstvakken inclusief culturele en kunstzinnige vorming gaat uit van de prestaties van de leerling binnen zijn mogelijkheden, zoals blijkend uit het examendossier.
5. Onder verwijzing naar artikel 35, lid 2 wordt het combinatiecijfer in vwo en havo bepaald uit het gemiddelde van de eindcijfers (bestaande uit gehele getallen) van de volgende onderdelen: Profielwerkstuk, Levensbeschouwing, Maatschappijleer en CKV. Het eindcijfer van elk afzonderlijk onderdeel mag niet lager zijn dan een 4.
6. Leerlingen die al een havo-diploma hebben en opgaan voor een vwo-diploma, hebben v vrijstelling voor de vakken maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en levensbeschouwing. Het combinatiecijfer wordt dan alleen bepaald door het cijfer voor het profielwerkstuk.

Artikel 17 Beoording profielwerkstuk in het vmbo (art. 3.14 UB WVO)

1. In afwijking van artikel 16, eerste lid wordt het profielwerkstuk in het vmbo beoordeeld met “goed” of “voldoende”.
2. De beoordeling profielwerkstuk in het vmbo vindt plaats op de grondslag van het voldoende voltooien van het profielwerkstuk, zoals blijkend uit het examendossier.
3. Het profielwerkstuk in het vmbo wordt beoordeeld door ten minste twee examinatoren.

Artikel 18 Verstrekking beoordeling schoolexamen (art. 2.55a WVO 2020, art. 3.15 UB WVO)

1. Voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen verstrekt de schoolleider aan de examenkandidaat:
   a. het cijfer of de cijfers voor het schoolexamen;
   b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld;
   c. de beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo; en
   d. een overzicht van de behaalde resultaten van alle onderdelen in het examendossier.
2. De schoolleider en de examensecretaris tekenen voor verstrekking van de in het eerste lid genoemde cijfers, beoordelingen en overzicht.
3. De examenkandidaat tekent voor ontvangst van de in het eerste lid genoemde cijfers, beoordelingen en overzicht.

Artikel 19 Herexamen schoolexamen vmbo zonder centraal examen (art. 3.16 UB WVO)

1. De examenkandidaat die eindexamen vmbo aflegt kan het schoolexamen maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijk deel van de leerwegen opnieuw afleggen, indien hij voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6.
2. De schoolleider van een school voor mavo of vbo kan bepalen dat een examenkandidaat voor een of meer andere vakken dan maatschappijleer het schoolexamen waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen.
3. Het herexamen omvat door de schoolleider aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
4. De schoolleider stelt vast hoe het cijfer van het herexamen wordt bepaald.
5. Het hoogste cijfer voor een vak, behaald bij het schoolexamen of het herexamen, is het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.

Hoofdstuk V Centraal examen

Artikel 20 Centraal examen (art. 2.56 WVO 2020, art. 3.23 UB WVO 2020)

1. Het centraal examen heeft drie afnameperiodes. Deze worden aangeduid als eerste, tweede en derde tijdvak. Het tweede en derde tijdvak bieden de examenkandidaat gelegenheid om het centraal examen alsnog te voltooien, dan wel het centraal examen te herkansen.
2. Het eerste en tweede tijdvak vallen in het laatste leerjaar. Het derde tijdvak is aansluitend op het laatste leerjaar.
3. Het College voor toetsen en examens kan bepalen dat voor een centraal examen wordt afgeweken van de afnameperiodes.
4. De schoolleider kan leerlingen de gelegenheid geven om in het voorlaatste leerjaar of in het daaraan voorafgaande leerjaar het centraal examen in een of meer vakken, maar niet in alle vakken, af te leggen.
5. In afwijking van artikel 2, derde lid, wordt het centraal examen in het derde tijdvak afgenomen door het College voor toetsen en examens.
6. Op het examenwerk van het centraal examen vindt een tweede correctie plaats door een gecommitteerde. Voor het cspe van het centraal examen vmbo wordt geen gecommiteerde aangewezen.

Artikel 21 Afwijkend tijdstip centraal examen (art. 3.17 UB WVO 2020)

1. Het College voor toetsen en examens kan bepalen dat een centraal examen in een vak wordt afgenomen op een tijdstip dat is gelegen voor de aanvang van het eerste tijdvak.
2. Het College voor toetsen en examens kan voor een centraal examen in een vak een afnameperiode instellen waarbinnen de schoolleider zelf de afnametijdstippen bepaalt. Deze afnameperiode vangt niet eerder aan dan op 1 april van dat examenjaar en omvat het eerste en tweede tijdvak van dat examenjaar.

Artikel 22 De opgaven voor het centraal examen (art. 3.19 UB WVO 2020)

1. De schoolleider zorgt ervoor dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarvoor deze opgaven dienen.
2. Het College voor toetsen en examens kan opgaven aanwijzen waarop de eerste volzin niet van toepassing is.
3.

Artikel 23 Afname centraal examen (art. 3.20 UB WVO 2020)

1. De schoolleider draagt zorg voor het nodige toezicht bij het centraal examen.
2. Tijdens het centraal examen worden aan de examenkandidaten geen mededelingen van welke aard ook over de opgaven gedaan, uitgezonderd mededelingen van het College voor toetsen en examens.
3. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de schoolleider samen met het gemaakte examenwerk.
4. Een examenkandidaat wordt tot uiterlijk een half uur na de aanvang tot een toets toegelaten.
5. De aan de examenkandidaten voorgelegde opgaven blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.
6. Het College voor toetsen en examens kan regels stellen voor de uitvoering van een toets van het centraal examen.

Artikel 24 Beoordeling centraal examen door examinator (art. 3.21 UB WVO 2020)

1. De schoolleider doet aan de examinator in een vak toekomen:
   a. het gemaakte werk van het centraal examen;
   b. een exemplaar van de opgaven;
   c. de beoordelingsnormen; en
   d. het proces-verbaal van het examen.
2. De examinator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen**,** bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens, toe.
3. De examinator drukt zijn beoordeling uit in een score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens.
4. De examinator zendt de score en het beoordeelde werk aan de schoolleider.
5. Bij digitale examinering met gebruikmaking van de daartoe door het College voor toetsen en examens beschikbaar gestelde programmatuur worden de handelingen, bedoeld in dit artikel, digitaal verricht, uitgezonderd de handelingen die betrekking hebben op het proces-verbaal.
6. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de beoordeling van het centraal examen door de examinator.

Artikel 25 Beoordeling centraal examen door gecommitteerde (art. 3.24 UB WVO 2020)

1. De schoolleider doet onverwijld na de beoordeling door de examinator aan de rector of directeur van de gecommitteerde toekomen:
   a. het door de examinator beoordeelde werk van het centraal examen;
   b. een exemplaar van de opgaven;
   c. de beoordelingsnormen;
   d. het proces-verbaal van het examen; en
   e. de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in artikel 24, derde lid.
2. De rector of directeur van de gecommitteerde doet de documenten, bedoeld in het eerste lid, toekomen aan de gecommitteerde.
3. Artikel 24, tweede, derde, vijfde en zesde lid, is van overeenkomstige toepassing op de beoordeling door de gecommitteerde.
4. De gecommitteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring over de verrichte correctie. Deze verklaring is medeondertekend door het bevoegd gezag van de school waarbij de gecommitteerde werkzaam is.
5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere voorschriften worden gegeven voor de toepassing van het bepaalde in dit artikel.

Artikel 26 Vaststelling score en cijfer centraal examen (art. 3.25 UB WVO 2020)

1. De examinator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast.
2. Indien de examinator en de gecommitteerde niet tot overeenstemming over de score komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommitteerde. Het bevoegd gezag van de gecommitteerde kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinator.
3. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.
4. De schoolleider stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de score, bedoeld in het eerste lid, of de beoordeling, bedoeld in het derde lid, en met inachtneming van de regels bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel e, van de Wet College voor toetsen en examens.

Artikel 27 Beoordeling centraal examen cspe vmbo door examinator (art. 3.26 UB WVO 2020)

1. De schoolleider draagt er zorg voor dat bij het maken van het cspe van een eindexamen vmbo, een examinator in het vak of programma aanwezig is.
2. De examinator beoordeelt de prestaties van de examenkandidaat tijdens het maken van de opgaven en legt zijn bevindingen van de verrichtingen van de examenkandidaat schriftelijk vast, volgens daartoe door het College voor toetsen en examens gegeven richtlijnen.
3. De examinator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de door het College voor toetsen en examens vastgestelde beoordelingsnormen toe.
4. De examinator drukt zijn beoordeling uit in de score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens.
5. De examinator doet de score en voor zover mogelijk het beoordeelde werk toekomen aan de schoolleider.

Artikel 28 Beoordeling centraal examen cspe vmbo door tweede examinator (3.27 UB WVO 2020)

1. Voor het cspe van het eindexamen vmbo vindt de beoordeling ook plaats door een tweede examinator. De tweede examinator kan een deskundige als bedoeld in artikel 2.51, vierde lid van de wet of een examinator van de school zijn.
2. De tweede examinator beoordeelt het resultaat van de opgaven en de verrichtingen van de examenkandidaat zoals blijkend uit de schriftelijke vastlegging, bedoeld in artikel 27, tweede lid.
3. De schoolleider overhandigt aan de tweede examinator:
   a. een exemplaar van de opgaven;
   b. de beoordelingsnormen;
   c. het proces-verbaal, en
   d. de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid.
4. Bij digitale examinering met gebruikmaking van de daartoe door het College voor toetsen en examens beschikbaar gestelde programmatuur worden de handelingen, bedoeld in dit artikel, digitaal verricht, uitgezonderd de handelingen die betrekking hebben op het proces-verbaal.
5. De examinator en de tweede examinator stellen in onderling overleg de score voor het cspe vast en zenden de score aan de schoolleider.

Artikel 29 Afname centraal examen in tweede tijdvak door College voor toetsen en examens wegens gering aantal examenkandidaten (art. 3.28 UB WVO 2020)

Het College voor toetsen en examens kan vakken aanwijzen waarin wegens het zeer geringe aantal examenkandidaten, het centraal examen in het tweede tijdvak door dit College wordt afgenomen.

Artikel 30 Centraal examen bij verhindering in eerste of tweede tijdvak (art. 3.29 UB WVO 2020)

1. Indien een examenkandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, is verhinderd bij het centraal examen van een of meer vakken in het eerste tijdvak aanwezig te zijn, krijgt hij in het tweede tijdvak de gelegenheid het centraal examen alsnog te voltooien. De examenkandidaat maakt in dat geval maximaal twee toetsen per dag.
2. Indien een examenkandidaat ook in het tweede tijdvak om een geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, verhinderd is, of als hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het College voor toetsen en examens zijn eindexamen te voltooien.
3. Indien de schoolleider, op grond van artikel 21, tweede lid, zelf de afnametijdstippen van een centraal examen bepaalt, kan de schoolleider een examenkandidaat de gelegenheid geven om

binnen deze afnameperiode, alsnog het centraal examen te voltooien, waarvoor hij eerder was verhinderd.

Artikel 31 Procedure afnemen centraal examen door College in tweede en derde tijdvak (art. 3.30 UB WVO 2020)

1. Indien een examenkandidaat gebruik wil maken van de gelegenheid, bedoeld in artikel (vorige), tweede lid, meldt hij dit zo spoedig mogelijk aan de schoolleider.
2. De schoolleider deelt voorafgaande aan het tweede of derde tijdvak aan het College voor toetsen en examens mee welke examenkandidaten het centraal examen in deze tijdvakken ten overstaan van dit College zullen afleggen en in welke vakken.
3. Indien voor een examenkandidaat toepassing is gegeven aan de artikelen 55 of 56, deelt de schoolleider dit mee aan het College, onder vermelding van de toepassing.
4. De examenkandidaat levert de opgaven, de door hem gemaakte aantekeningen en andere door hem gemaakte stukken in bij een van degenen die toezicht houden. Het College voor toetsen en examens bepaalt in welke gevallen wordt afgeweken van de eerste volzin en in welke gevallen en op welk tijdstip de opgaven, de aantekeningen en de andere stukken, bedoeld in die volzin, aan de examenkandidaat worden teruggegeven.
5. Het College deelt het door de examenkandidaat behaalde cijfer voor het centraal examen aan de schoolleider mee.
6. Indien sprake is van een centraal eindexamen met geheime opgaven, kan de examenkandidaat over zijn werk gedurende een periode van zes maanden na de mededeling, bedoeld in het vijfde lid, inlichtingen inwinnen bij het College.

Artikel 32 Bewaren werk centraal examen en inzage (art. 3.31 UB WVO 2020)

1. De schoolleider bewaart het gemaakte werk van het centraal examen van de examenkandidaat gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag, ter inzage voor belanghebbenden.
2. De inzage van het centraal-examenwerk door de kandidaat vindt plaats onder toezicht van een medewerker van de school.
3. De eerste corrector (examinator) is niet aanwezig bij de inzage.
4. De schoolleider draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het (digitale) archief van de school.

Artikel 32a Bewaren werk schoolexamen en inzage

1. De schoolleider bewaart het gemaakte werk van het schoolexamen van de examenkandidaat gedurende ten minste zes maanden nadat het cijfer voor de schoolexamentoets/-opdracht aan de examenkandidaat bekend is gemaakt, ter inzage voor belanghebbenden.
2. De inzage van het schoolexamenwerk door de kandidaat vindt plaats onder toezicht van een medewerker van de school. In principe is dit de docent zelf, maar hiervan kan worden afgeweken.
3. De schoolleider draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de schoolexamens gebruikte opgaven gedurende tenminste zes maanden nadat het cijfer voor de schoolexamentoets/-opdracht aan de examenkandidaat bekend is gemaakt, bewaard blijft in het (digitale) archief van de school.
4. Indien opnames worden gemaakt van mondelinge schoolexamens, bewaart de schoollleider deze maximaal acht weken.

Hoofdstuk VI Uitslag van het eindexamen en herkansing centraal examen

Artikel 33 Eindcijfer vakken eindexamen (art. 3.32 UB WVO 2020)

1. Het eindcijfer voor vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De schoolleider bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is afgenomen en niet ook een centraal examen, is het cijfer voor het schoolexamen ook het eindcijfer.

Artikel 34 Vaststelling uitslag eindexamen (art. 3.33 UB WVO 2020)

1. De schoolleider stelt voor de vaststelling van de uitslag van het eindexamen vast of de examenkandidaat het eindexamen heeft afgelegd in de voor het eindexamen voorgeschreven vakken.
2. De uitslag luidt “geslaagd” of “afgewezen”.
3. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de schoolleider en de examensecretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.

Artikel 35 Uitslag eindexamen vwo en havo (art. 3.34 UB WVO 2020)

1. De examenkandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
   a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
   b. hij voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, B of C als eindcijfer 5 of hoger heeft behaald en hij voor het andere vak of andere hier genoemde vakken als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
   c. hij onverminderd onderdeel b:
      1°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of hoger en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
      2°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6.0 bedraagt;
      3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6.0 bedraagt, of
      4°. voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt.
   d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en
   e. hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel de kwalificatie <voldoende> of <goed> heeft behaald.

2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk.

   De schoolleider kan aan dit combinatiecijfer toevoegen:
   a. literatuur, als onderdeel van alle afzonderlijke moderne talen, met dien verstande dat indien de schoolleider daartoe niet besluit, literatuur voor de bepaling van de eindcijfers een onderdeel is van het schoolexamen van die taal en literatuur;
   b. algemene natuurwetenschappen in vwo en havo;
   c. bij bijzondere scholen: godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs, met dien verstande dat indien de schoolleider hiertoe niet besluit, godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs geen onderdeel is van het eindexamen, tenzij onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend.
3. Indien de schoolleider toepassing geeft aan het tweede lid, tweede volzin, wordt in het examenreglement vermeld welk onderdeel of welke onderdelen zijn toegevoegd voor de bepaling van het eindcijfer, bedoeld in dat lid.
4. De schoolleider bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het tweede lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een vier of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
5. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de schoolleider deze schriftelijk aan de examenkandidaat bekend, onder mededeling van het recht van herkansing, bedoeld in artikel 39. Indien de examenkandidaat geen herexamen doet, is deze uitslag de definitieve uitslag.

Artikel 36 Uitslag eindexamen vmbo (art. 3.35 UB WVO 2020)

1. De examenkandidaat die eindexamen vmbo in een leerweg heeft afgelegd, is geslaagd indien:
   a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
   b. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 5 of hoger heeft behaald;
   c. hij onverminderd onderdeel b:
      1°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of hoger en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
      2°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger heeft behaald; of
      3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger heeft behaald;
   d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het derde en vierde lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald;
   e. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken inclusief culturele en kunstzinnige vorming de kwalificatie <voldoende> of <goed> heeft behaald; en
   f. als het gaat om eindexamen vmbo gemengde of theoretische leerweg: hij voor het profielwerkstuk de kwalificatie <voldoende> of <goed> heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt bij het eindexamen vmbo theoretische leerweg het eindcijfer van een profielvak of beroepsgericht keuzevak behorende tot het eindexamen vmbo gemengde leerweg bij de uitslagbepaling betrokken als deze vakken

samen ten minste een volledig beroepsgericht programma vormen. In dat geval is het vierde lid van overeenkomstige toepassing.

3. Bij uitslagbepaling volgens het eerste lid onderdeel c, wordt bij het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg en kaderberoepsgerichte leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak.
4. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt bij het eindexamen vmbo gemengde leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van het profielvak en alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak, met dien verstande dat het eindcijfer voor het profielvak daarbij net zo vaak meetelt als het aantal eindcijfers van beroepsgerichte keuzevakken dat in de berekening wordt betrokken.
5. De schoolleider bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het derde en vierde lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
6. In afwijking van het eerste lid is de examenkandidaat die eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg heeft afgelegd ter afsluiting van een leer-werktraject, geslaagd indien:
   a. hij voor het vak Nederlandse taal het eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
   b. hij voor het profielvak als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald; en
   c. hij als eindcijfer, bedoeld in het derde lid, 6 of hoger heeft behaald.

   Indien de vakken waarin examen is afgelegd, samen het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg vormen, zijn het eerste en derde lid van overeenkomstige toepassing.
7. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de schoolleider deze schriftelijk aan de examenkandidaat bekend, onder mededeling van het recht van herkansing, bedoeld in artikel 39. Indien de examenkandidaat geen herexamen doet is deze uitslag de definitieve uitslag.

Artikel 37 Bekendmaking cijfer bij eindexamen in eerder leerjaar (art. 3.36 UB WVO 2020)

1. Indien een leerling in een of meer vakken eindexamen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, maakt de schoolleider het eindcijfer van dit eindexamen schriftelijk aan de examenkandidaat bekend zodra deze is vastgesteld, onder mededeling van het recht van herkansing, bedoeld in artikel 39.
2. Indien een leerling als bedoeld in het eerste lid niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

Artikel 38 Afleggen eindexamen in vak op niveau inschrijving na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau (art. 3.37 UB WVO 2020)

1. Indien een examenkandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in een overeenkomstig vak op een hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van inschrijving, stelt de schoolleider de examenkandidaat in de gelegenheid alsnog in dat vak eindexamen af te leggen van die schoolsoort of leerweg.
2. Het afleggen van het eindexamen op het oorspronkelijk niveau gaat niet ten koste van de herkansing.

Artikel 39 Herkansing centraal examen (art. 3.38 UB)

1. De examenkandidaat kan voor één vak van het eindexamen waarin hij centraal examen heeft afgelegd, in het tweede of, indien artikel 30, eerste lid, van toepassing is, het derde tijdvak, opnieuw deelnemen aan het centraal examen of aan het cspe.
2. Bij het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg kan de examenkandidaat ook opnieuw deelnemen aan het cspe dat door de schoolleider aansluitend aan het eerste tijdvak of in het tweede tijdvak wordt afgenomen.
3. De herkansing van het cspe bestaat uit het opnieuw afleggen van deze toets of van één of meer onderdelen daarvan.
4. De examenkandidaat heeft het recht, bedoeld in de het eerste en tweede lid, indien op grond van artikel 35, vijfde lid, of artikel 36, zevende lid, de eindcijfers zijn bekendgemaakt.
5. De examenkandidaat deelt de schoolleider voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk mee dat hij gebruik maakt van het recht van herkansing, bedoeld in het eerste lid of tweede lid.
6. Dit artikel is ook van toepassing als in plaats van een volledig eindexamen, eindexamen in een of meer vakken wordt afgelegd. De examenkandidaat die in een examenjaar zowel een volledig eindexamen als eindexamen in een of meer vakken aflegt, oefent het recht, bedoeld in het eerste en tweede lid, ten hoogste eenmaal uit.

Artikel 40 Cijfer en uitslag na herkansing (art. 3.39 UB WVO 2020)

1. Het hoogste cijfer voor een vak, behaald bij het centraal examen of de herkansing, is het definitieve cijfer van het centraal examen in dat vak.
2. Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar stelt de schoolleider de uitslag definitief vast, en maakt deze schriftelijk aan de examenkandidaat bekend.
3. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar maakt de schoolleider het definitief cijfer schriftelijk aan de examenkandidaat bekend.

Hoofdstuk VII Cijferlijsten, diploma's en certificaten

Artikel 41 Cijferlijst eindexamen art. 3.40 UB WVO 2020)

1. Op de cijferlijst van het eindexamen worden vermeld:
   a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen. Indien toepassing is gegeven aan de mogelijkheid één of meer vakken op een hoger niveau af te sluiten, wordt achter de desbetreffende vaknaam (uit dat niveau) tussen haakjes de leerweg (KB, GL of TL) of schoolsoort (havo of vwo) afgekort vermeld op de cijferlijst;
   b. voor vwo en havo het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk;
   c. voor vmbo theoretische leerweg en gemengde leerweg het thema en de beoordeling van het profielwerkstuk;
   d. de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding in vwo en havo;
   e. de beoordeling van de vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken inclusief culturele en kunstzinnige vorming uit het gemeenschappelijk deel van een leerweg in mavo en vbo;
   f. de beoordeling van de maatschappelijke stage, indien deze onderdeel is van het eindexamen en is beoordeeld met <voldoende> of <goed>;
   g. de eindcijfers voor de examenvakken met inbegrip van het eindcijfer bedoeld in artikel 35, tweede lid, of artikel 36, derde lid; en
   h. de uitslag van het eindexamen.

2. Indien een examenkandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de examenkandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
3. De schoolleider en de examensecretaris ondertekenen de cijferlijst.
4. Indien de examenkandidaat in een bepaald jaar is geslaagd voor het eindexamen, draagt de schoolleider er op verzoek van de examenkandidaat zorg voor dat de behaalde cijfers voor de vakken waarin in datzelfde jaar eindexamen in een of meer vakken of deelstaatsexamen is afgelegd, worden vermeld op de cijferlijst.

Artikel 42 Vermelding van vakken met vrijstelling op cijferlijst vwo en havo (art. 3.42 UB WVO 2020)

Bij het eindexamen vwo en het eindexamen havo geldt voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vrijstelling is verleend het volgende:
a. de vakken maatschappijleer en culturele en kunstzinnige vorming waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van het bezit van een diploma havo, wordt niet vermeld op de cijferlijst;
b. vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen havo of eindexamen vmbo waarvan deze vwo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
c. vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen havo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo waarvan deze havo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer; en
d. andere vakken waarvoor de examenkandidaat vrijstelling is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.

Artikel 43 Vermelding van vakken met vrijstelling op cijferlijst vmbo (art. 3.43 UB WVO 2020)

Bij het eindexamen vmbo geldt voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vrijstelling is verleend het volgende:
a. vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vmbo theoretische leerweg is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo kaderberoepsgerichte leerweg of de basisberoepsgerichte leerweg waarvan deze vakken van de theoretische leerweg deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
b. de extra vakken die op grond van artikel 3.4, vierde lid UB WVO 2020, bij het eindexamen vmbo theoretische leerweg zijn gekozen, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het daarvoor behaalde cijfer;
c. andere vakken waarvoor de examenkandidaat vrijstelling is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.

Artikel 44 Vaststelling uitslag eindexamen (art. 2.57 WVO 2020)

1. De schoolleider stelt de eindcijfers van het eindexamen vast.
2. De schoolleider en de examensecretaris stellen de uitslag van het eindexamen vast. De uitslag luidt “geslaagd” of “afgewezen”.

Artikel 45 Diploma’s, getuigschriften, certificaten en cijferlijsten (art. 2.58 WVO 2020)

1. De schoolleider reikt op grond van de definitieve uitslag van het eindexamen aan elke examenkandidaat een cijferlijst uit.
2. De schoolleider reikt uit:
   a. een diploma vwo, havo of vmbo aan de examenkandidaat die met goed gevolg het

eindexamen heeft afgelegd van de desbetreffende schoolsoort, daaronder mede begrepen de examenkandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van het College voor toetsen en examens;

b. een diploma basisberoepsgerichte leerweg/leer-werktraject aan de examenkandidaat die met goed gevolg een leer-werktraject heeft afgesloten;

c. een getuigschrift vmbo aan de examenkandidaat die met goed gevolg een gedeelte van het eindexamen in de basisberoepsgerichte leerweg heeft afgesloten; of

d. een certificaat aan de examenkandidaat die is afgewezen voor het eindexamen vmbo, met goed gevolg een of meer vakken van dat eindexamen heeft afgesloten en de school verlaat.

3. De schoolleider en de examensecretaris tekenen de cijferlijsten, diploma's, getuigschriften en certificaten, bedoeld in het eerste en tweede lid.

Artikel 46 Atheneumdiploma in plaats van gymnasiumdiploma (art. 3.44 UB WVO 2020)

De schoolleider van een scholengemeenschap of school voor vwo die gymnasium verzorgt, kan in plaats van een diploma gymnasium een diploma atheneum uitreiken aan een examenkandidaat indien:

a. de scholengemeenschap of school voor vwo atheneum onderwijs verzorgt;

b. de scholengemeenschap of school voor vwo die kenbaar heeft gemaakt dat het behalen van een diploma atheneum en het volgen van atheneumonderwijs mogelijk is; en

c. de examenkandidaat staat ingeschreven voor atheneum onderwijs. Op een scholengemeenschap kan nog tot het moment van opgave van de SE-cijfers een keuze worden gemaakt voor atheneum (eventueel met Latijn of Grieks als extra vak) als gymnasium risicovol lijkt.

Artikel 47 Diploma vmbo theoretische leerweg bij inschrijving gemengde leerweg (art. 3.45 UB WVO 2020)

De schoolleider van een scholengemeenschap die in elk geval een school voor mavo omvat, reikt op verzoek van de examenkandidaat die met goed gevolg het examen vmbo gemengde leerweg aan die school heeft afgelegd en bovendien examen heeft afgelegd in een extra algemeen vak en met het meetellen van dat vak voldoet aan artikel 36 voor zover het gaat om de uitslag van het eindexamen vmbo theoretische leerweg, het diploma vmbo theoretische leerweg uit.

Artikel 48 Vermelding profiel en leerweg op diploma (art. 3.46 UB WVO 2020)

1. Het diploma voor het eindexamen vermeldt het profiel of de profielen die bij de uitslag van het eindexamen zijn betrokken.
2. Het diploma vmbo vermeldt in elk geval de leerweg die bij de uitslag is betrokken.
3. De schoolleider en de examensecretaris ondertekenen het diploma.

Artikel 49 Voorschriften cum laude vwo en havo (art. 3.47 UB WVO 2020)

1. Op het diploma vwo van een examenkandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
   a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
      1°. de vakken in het gemeenschappelijk deel van het profiel, het combinatiecijfer en de vakken van het profieldeel, en
      2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
   b. ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 35.

2. Op het diploma havo van een examenkandidaat wordt ‘cum laude’ vermeld, indien hij
   a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
      1°. de vakken in het gemeenschappelijk deel van het profiel, het combinatiecijfer en de vakken van het profieldeel, en
      2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
   b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 35.

Artikel 50 Voorschriften cum laude vmbo (art. 3.48 UB WVO 2020)

1. Op het diploma vmbo theoretische leerweg van een examenkandidaat wordt ‘cum laude’ vermeld, indien hij
   a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
      1°. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
      2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
   b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 36.
2. Op het diploma vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg van een examenkandidaat wordt ‘cum laude’ vermeld, indien hij
   a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van:
      1°. de eindcijfers voor het profielvak en de twee algemene vakken van het profieldeel, en
      2°. het eindcijfer bedoeld in artikel 36, derde lid en
   b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van 36.
3. Op het diploma vmbo gemengde leerweg van een kandidaat wordt ‘cum laude’ vermeld, indien hij
   a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
      1°. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
      2°. het algemene vak uit het vrije deel of het eindcijfer, bedoeld in artikel 36, derde lid, en
   b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 36.

Artikel 51 Voorlopige cijferlijst (art. 3.49 UB WVO 2020)

1. De schoolleider verstrekt een voorlopige cijferlijst aan de examenkandidaat:
   a. die:
      1°. in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar een centraal examen of een afsluitend schoolexamen in een of meer vakken heeft afgelegd, voor zover de cijfers niet op grond van artikel 37, tweede lid, zijn vervallen, of
      2°. het gespreid centraal examen, bedoeld in artikel 57 aflegt; en
   b. die vervolgens de school verlaat zonder het eindexamen te voltooien.

2. Op de voorlopige cijferlijst worden vermeld:
    a. het vak of de vakken waarin de examenkandidaat centraal examen of een afsluitend schoolexamen heeft afgelegd;
    b. het cijfer van het schoolexamen;
    c. het cijfer van het centraal examen;
    d. het eindcijfer voor het vak;
    e. de aantekening of gebruik is gemaakt van het recht op herkansing, bedoeld in artikel 39.
3. Bij ministeriële regeling wordt het model voor de voorlopige cijferlijst vastgesteld.
4. De examenkandidaat kan geen rechten meer ontlenen aan de voorlopige cijferlijst met ingang van het moment waarop aan de examenkandidaat een cijferlijst als bedoeld in artikel 45, eerste lid van de wet is uitgereikt die in ieder geval de eindcijfers van de voorlopige cijferlijst omvat.

Artikel 52 Certificaat voor vakken eindexamen vmbo bij afwijzing eindexamen (art. 3.50 UB WVO 2020)

Op het certificaat, bedoeld in artikel 45, tweede lid, onderdeel d, voor de voor het eindexamen vmbo afgewezen examenkandidaat die de school verlaat, worden vermeld:
a. het vak of de vakken waarvoor de examenkandidaat een eindcijfer 6 of hoger heeft behaald; en
b. het thema van het profielwerkstuk, indien beoordeeld met “goed” of “voldoende”.

Artikel 53 Duplicaten, afgifte verklaringen en vervangende opleidingsdocumenten (art. 3.51 UB WVO 2020)

1. Van een afgegeven diploma, certificaat, bewijs van ontheffing of cijferlijst wordt geen duplicaat verstrekt. Gewaarmerkte kopieën worden op verzoek verstrekt.
2. Onze Minister kan een schriftelijke verklaring verstrekken dat een document, bedoeld in het eerste lid is afgegeven. Deze verklaring heeft dezelfde waarde als dat document zelf.
3. Onze Minister kan een document ter vervanging van een diploma, certificaat of cijferlijst verstrekken indien op grond van artikel 4, vierde lid, artikel 7, eerste lid, of artikel 28b, tweede lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek of ten gevolge van het verkrijgen van het Nederlanderschap op grond van artikel 7, eerste lid, van de Rijkswet op het Nederlanderschap, de voornaam respectievelijk de geslachtsnaam van de examenkandidaat is gewijzigd.

Hoofdstuk VIII Specifieke voorzieningen eindexamen

Artikel 54 Eindexamen VSO-leerling aan vbo-school in een of meer vakken (art. 3.52 UB WVO)

De schoolleider van een school voor vbo kan een leerling in de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg of de gemengde leerweg die is ingeschreven aan een VSO-school of een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs in de gelegenheid stellen als extraneus het eindexamen af te leggen in een of meer profielvakken of beroepsgerichte keuzevakken van die leerwegen.

Artikel 55 Afwijkende wijze van examineren bij handicap of ziekte (art. 3.54 UB WVO 2020)

1. De schoolleider kan toestaan dat een examenkandidaat op grond van zijn handicap of ziekte het eindexamen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die examenkandidaat.
2. De schoolleider bepaalt de wijze waarop het eindexamen door de examenkandidaat vanwege zijn handicap of ziekte wordt afgelegd, met dien verstande dat aan de overige bepalingen van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 wordt voldaan.

3. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap of ziekte, geldt voor de aangepaste wijze van examineren, bedoeld in het eerste lid, dat:
   a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake kundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld;
   b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in elk geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten; en
   c. een andere aanpassing kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onderdeel a. genoemde deskundigenverklaring over betrokkkene een voorstel wordt gedaan of indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
4. De schoolleider doet van de wijze waarop het examen ingevolgde dit artikel wordt afgelegd zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.

Artikel 56 Afwijkende wijze van examineren bij onvoldoende beheersing Nederlandse taal (art. 3.55 UB WVO 2020)

1. De schoolleider kan toestaan dat voor een examenkandidaat op grond van onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal wordt afgeweken van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, indien deze examenkandidaat met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaar onderwijs in Nederland heeft gevolgd en het Nederlands niet de moedertaal is.
2. De afwijking, bedoeld in de eerste lid, kan betrekking hebben op:
   a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
   b. het vak Nederlandse taal; of
   c. enig andere vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
3. De afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen uit een verlenging van de duur van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek van de Nederlandse taal.
4. De schoolleider doet van elke afwijking ingevolgde dit artikel mededeling aan de inspectie.

Artikel 57 Spreiding voltooiing eindexamen (art. 3.56 UB WVO 2020)

1. De schoolleider kan, de inspectie gehoord, toestaan dat een examenkandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is of die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van zijn wil onafhankelijke, omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daarop volgende schooljaar aflegt. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
2. De schoolleider geeft zijn toestemming, bedoeld in het eerste lid, uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan de schoolleider afwijken van de eerste volzin voor een examenkandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. De examenkandidaat heeft het recht van herkansing, bedoeld in artikel 39, in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het recht van herkansing in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
4. De schoolleider en de examensecretaris stellen op verzoek van de examenkandidaat de uitslag van het eindexamen vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel 35 of 36.

Artikel 58 Overgangsbepaling schoolexamen rekenen (art. 10.3 UB WVO 2020)

1. Het eindexamen vmbo en havo omvat voor leerlingen die geen eindexamen afleggen in het vak wiskunde een schoolexamen rekenen.
2. In afwijking van het eerste lid is een kandidaat die in het bezit is van het diploma van een leerweg in het vmbo en die het schoolexamen rekenen heeft afgelegd zoals deze is vastgesteld voor het eindexamen vmbo, bij het afleggen van het eindexamen in een andere leerweg van het vmbo, vrijgesteld van het schoolexamen rekenen.
3. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen weegt niet mee in de uitslagbepaling voor het eindexamen vmbo en havo, bedoeld in de artikelen 35 en 36.
4. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.
5. Indien de kandidaat is vrijgesteld van het schoolexamen rekenen, wordt het schoolexamen rekenen vermeld op een bijlage bij de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.
6. Het vierde lid is van overeenkomstige toepassing op het eindcijfer van het vak wiskunde, indien de kandidaat het eindexamen wiskunde heeft afgelegd, het eindcijfer voor wiskunde niet is betrokken in de uitslagbepaling, bedoeld in artikel 35 en 36, en de kandidaat bedenkingen heeft geuit tegen het opnemen van het eindcijfer van het vak wiskunde op de cijferlijst.
7. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de kandidaat die het eindexamen vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg aflegt ter afsluiting van een leerwerktraject.

Hoofdstuk IX Slotbepalingen

Artikel 59 Onvoorziene omstandigheden

In alle gevallen waarin dit examenreglement niet voorziet, beslist de schoolleider. In voorkomende gevallen kan overleg met of melding aan de inspectie verplicht zijn.

Artikel 60 Vaststelling examenreglement

De schoolleider stelt het examenreglement of een wijziging van het examenreglement vast na instemming van de (centrale) medezeggensschapsraad cq. deelraad op grond van artikel 10 lid 1 onder b WMS.